

La política o la vida

«No li podem demanar a la política que es deslliuri de la complexitat i les mediacions que ens fem un fart de viure i exercir en la vida»

Un gran devesall de frases ocurrents i posicionaments irreductibles travessen el discurs de la política. És un valor en alça expressar conviccions innegociables la defensa de les quals comporta sempre l'exercici retòric no moure's del lloc que delimita la mateixa posició. És la posició de l'intransigent, de qui creu que les seves conviccions mai no poden ser objecte de discussió ni convé fer cap pas per posar-les sota escrutini públic. I qui gosa moure's per obrir-se a nous escenaris a causa de la disputa pròpia de l'acció política, és titllat de titella, de derrotista; en el seu extrem: de traïdor a la causa.

Una gran fractura de la política és aquella que enfronta aquells que ho tenen tot clar respecte d'aquells que dubten en tenir sempre la raó en tot. Els primers tenen per principi no negociar, si no és per confirmar la derrota de l'interlocutor; els segons s'arrisquen per principi a parlar, sense que això equivalgui a ometre la defensa de les mateixes posicions. El sarau d'improperis que hi ha hagut en el procés d'investidura a la presidència del govern espanyol ha estat en aquest sentit paradigmàtic. Aquells més motivats per la trifulga no han confrontat models polítics i de governabilitat, sinó el grau de puresa i/o impuresa de les pròpies posicions respecte de la dels altres.

Però en realitat el fet és: que hom ho tingui tot diàfanament clar i mostri amb orgull arrogant fins a quin punt és capaç de nou moure's un mil·límetre de la seva posició en un conflicte, és quelcom que per regla general no ens passa ni podríem sostenir a la vida quotidiana.

Els nostres dies discorren entre unions de decisions que prenem essent prèviament modulades per les situacions en què ens trobem, per les relacions que mantenim i els propòsits dels altres; pels objectius que podem assolir en un moment determinat en una escala hipotètica de finalitats, o bé per la capacitat de consum de què disposem, entre altres condicionants que podríem llistar.

No ens passem el dia confrontant amb els altres. Estem avesats a dialogar, negociar, transaccionar i reaccionar enfront de situacions imprevistes o indesitjades. El cas és que a la vida quotidiana aprenem que no sempre ens surten les coses tal com desitjaríem i que tenir-ho tot clar a un nivell de visió no garanteix l'èxit de la mateixa acció.

Les relacions familiars exemplifiquen al detall el que miro d'explicar. Concebem les famílies com l'àmbit referent on entre els seus membres prevalen els valors de l'altruisme i la solidaritat. Però sabem sobradament que sostenir un conjunt familiar requereix d'un esforç peculiar i constant. Mirem de mantenir un sistema d'ingressos i despeses que la gran majoria de les famílies compten al detall, havent d'assumir condicions laborals que no assumirien si no disposessin de família.

Sovintegen parelles ressentides per les tensions familiars, afectives o econòmiques, però que malgrat tot breguen per superar els obstacles tot protegint la quotidianitat de la camada. És normal que fills i filles creixin tot marcant les seves pròpies posicions, tensant els lligams embastats en la criança i discutint el contingut de determinats valors donats per descomptat. Qui, a més, experimenti la seva vida familiar en famílies compostes fruit d'agrupaments de fragments d'anteriors famílies, sabrà del cert fins a quin punt és complicat encaixar diferents trajectòries i papers de filiació en un àmbit familiar compost.

No vull estendre'm. Només pretenia descriure tot de situacions en què la majoria de nosaltres ens trobem dia sí i dia també, sovint havent d'assumir amb certa resignació que allò que desitges que s'esdevingui no acabi esdevenint-se tal com desitjaríem. Almenys no de manera

clara i immediata. Però molt probablement, hi ha un munt de situacions en què anem a parar a causa del tràfec de decisions i negociacions quotidianes, que acaben sent més òptimes que no ho serien si tot plegat només depengués del lliure albir d'un.

Amb tot, resulta extremadament curiós que nosaltres mateixos, persones expertes en la brega diària que comporta viure avançant, reculant, transaccionant, transigint, confiant, exigint, perseverant, esperant, i un llarg etcètera, exigim a l'acció política l'acompliment íntegre i a curt termini dels nostres desitjos més complexos d'assolir. És aquesta una visió plana, esquemàtica i extremadament pobre de la política, en el sentit que desconsidera els obstacles circumstancials i estructurals que condicionen l'acció; que gira irresponsablement l'esquena a les posicions i les condicions dels adversaris.

Pretendre ingènuament o deliberada que la pròpia voluntat prevalgui indemne sobre qualsevol altra consideració o situació és un tret essencial de l'antipolítica i de qui la promulga: l'intransigent com a personatge. I és ben paradoxal que l'intransigent en política pugui ser una persona ben dúctil i pacient en les coses de la vida. En resum, pel bé dels afers públics no li podem demanar a la política que es deslliuri de la complexitat i les mediacions que ens fem un fart de viure i exercir en la vida.